

กระทู้ถามที่ ๗๑๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ความไม่เป็นธรรมในการบริหารระบบจัดหางานของไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ดังต่อไปนี้
ตามที่สื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวกรณีทุจริตค่าธรรมเนียมในการรับสมัครคนงานไปทำงานต่างประเทศ โดยข้อเท็จจริงคือได้มีการออกใบอนุญาตจัดหาแรงงานไปทำงานต่างประเทศหรือ จต. ๒ เกินกว่าอัตราของตำแหน่งงานที่ว่าง โดยบริษัทจัดหางานบางบริษัทได้นำ จต. ๒ ที่มีการออกเกินอัตราดังกล่าวไปใช้แอบอ้างเก็บเงินจากผู้สมัครงาน ทั้งที่ไม่มีตำแหน่งงานที่ว่างจริง ทำให้ไม่สามารถส่งแรงงานเป็นจำนวนมากไปทำงานต่างประเทศได้ และการทุจริตดังกล่าวมีการนำเสนอว่ามีข้าราชการและนักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งปัญหาแรงงานนั้นเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะเป็นปัญหาที่สำคัญที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแต่ยังไม่มีการแก้ไขให้สำเร็จลุ่ลงและเป็นรูปธรรม จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตการเก็บค่าธรรมเนียมในการสมัครงานอย่างเร่งด่วน และในระยะยาวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด
๒. รัฐบาลมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดในกรณีนี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
๓. รัฐบาลมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้น และระยะยาวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อำนาจ กลังผา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๗๑๓ ร.

ของ นายอำนาจ คลังผา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี

เรื่อง ความไม่เป็นธรรมในการบริหารระบบจัดหางานของไทย

ข้าพเจ้า นายเดช บุญ-หลง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มิเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ รัฐบาลมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตการเก็บค่าธรรมเนียมในการสมัครงานอย่างเร่งด่วน และในระยะยาวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ สืบเนื่องจากปัญหาที่บริษัทจัดหางาน ได้นำหนังสืออนุญาตให้รับสมัครคนหางานเป็นการล่วงหน้า (จต. ๒) ซึ่งออกโดยกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ไปรับสมัครคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ และมีการเรียกเก็บเงินล่วงหน้า แต่ไม่สามารถจัดส่งไปทำงานในต่างประเทศได้ นั้น

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา คือ

๑. แก้ไขระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตรับสมัคร หรือประกาศรับสมัครคนหางานเป็นการล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๕ และระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตรับสมัครหรือประกาศรับสมัครคนหางานเป็นการล่วงหน้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีสาระสำคัญ คือ

๑.๑ ให้สำนักแรงงานไทยและสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลไทยที่ประจำอยู่ในประเทศที่คนหางานจะไปทำงาน เป็นผู้ออกหนังสือรับรองการมีอยู่จริงของตำแหน่งงาน

๑.๒ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตจะเรียกหรือรับเงินมัดจำค่าบริการ ค่าใช้จ่าย หรือผลประโยชน์ใดๆ จากคนหางานไม่ได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตให้จัดส่ง และสามารถเก็บเงินไว้ล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๓๐ วันก่อนเดินทาง

๑.๓ แบบพิมพ์ จต. ๒ ที่ออกให้ผู้รับอนุญาตจะมีอักษรสีแดงคาดกลางหน้ากระดาษ คำว่า “ห้ามเรียกรับเงิน” รวมถึงเน้นข้อความ “ไม่เรียกรับเงินมัดจำ ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย หรือผลประโยชน์ใดๆ จากคนหางาน” ให้เห็นชัดเจน และให้บริษัทจัดหางานแสดงหนังสือ จต. ๒ ไว้วันที่เปิดเผย ณ สำนักงานตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้คนหางานและพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้

๒. ในระยะยาว กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานของกรมการจัดหางาน เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศอย่างเป็นระบบและครบวงจร เพื่อลดปัญหาการหลอกลวงคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ โดย

๒.๑ มีการปรับปรุงศูนย์ทะเบียนคนหางานที่ประสงค์จะไปทำงานในต่างประเทศ ให้เป็นหน่วยงานหลักในการรับสมัครคนหางาน และเตรียมความพร้อมคนหางาน โดยคนหางานที่จะไปทำงานในต่างประเทศ จะต้องผ่านการอบรมและเตรียมความพร้อมจากศูนย์ ฯ ดังกล่าวแล้ว จึงเดินทางไปทำงานในต่างประเทศได้

๒.๒ เพิ่มการจัดส่งแรงงานไปทำงานโดยรัฐ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เร่งดำเนินการในการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานกับนายจ้างโดยตรง ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถช่วยเหลือแรงงานไม่ให้เสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ยกเว้นค่าใช้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงและน้อยที่สุด เช่น ค่าใช้จ่ายในการเตรียมตัว ได้แก่ ค่าหนังสือเดินทาง ค่าตรวจโรค ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้แก่ ค่าโดยสารเครื่องบิน ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง (วีซ่า) ค่าธรรมเนียมสนามบิน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาจ้างงาน หรือกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้เร่งดำเนินการทั้งในการติดต่อนายจ้างต่างประเทศให้มอบอำนาจให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดส่งคนหางานให้โดยตรง และการเจรจาทำความตกลงกับทางการของแต่ละประเทศ เพื่อส่งเสริมการจัดส่งโดยรัฐ รวมทั้งประสานแจ้งกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์ ในการส่งเสริมให้นายจ้างต่างประเทศจ้างแรงงานไทยให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้มีแนวคิดที่จะจัดทำโครงการประกันความเสียหายของคนหางานที่จะไปทำงานต่างประเทศ โดยจะรับประกันความเสียหายที่เกิดกับคนหางานในกรณีที่มิมีคนหางานได้จ่ายเงินให้บริษัทจัดหางาน เพื่อไปทำงานต่างประเทศแล้วไม่มีตำแหน่งงานว่างและไม่ได้เดินทางไปทำงานในประเทศดังกล่าว ซึ่งในการประกันความเสียหายนี้ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จะชำระเงินประกันความเสียหายคืนให้คนหางานเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ คนหางานจะต้องมีหลักฐานการจ่ายเงินให้บริษัทจัดหางานดังกล่าว ซึ่งลงนามโดยผู้รับอนุญาตจัดหางานหรือตัวแทนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้คนหางานมีความเชื่อมั่นต่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ลดปัญหาการหลอกลวงคนหางาน โดยโครงการดังกล่าวจะทำให้คนหางานมีการติดต่อและได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นอีก อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวอยู่ระหว่างการนำเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา

คำถามข้อ ๒ รัฐบาลมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดในกรณีนี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กรณีที่บริษัทจัดหางานมีการเรียกเก็บเงินในการรับสมัครงาน ได้มีบทลงโทษผู้รับอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน โดยจะมีบทลงโทษพักใช้ใบอนุญาตจัดหางานหรือเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่ความรุนแรงของการกระทำความผิด นอกจากนี้ กรณีที่มีพฤติกรรมการหลอกลวงคนหางาน จะต้องถูกดำเนินคดีทางอาญาด้วย

ในส่วนของการชำระค่าจ้าง หากมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดก็ต้องถูกลงโทษทั้งทางวินัยและทางอาญา ซึ่งขณะนี้ ได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีดังกล่าวแล้ว

คำถามข้อ ๓ รัฐบาลมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ รัฐบาล โดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีมาตรการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตามรายละเอียดที่ได้กล่าวมาแล้ว และยังได้ดำเนินการป้องกันในระยะสั้นในส่วนของ

๑. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบขั้นตอน สิทธิประโยชน์ การคุ้มครองจากราชการในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกต้องผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ตลอดจนการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ ออกเผยแพร่ โดยมุ่งเน้นให้มีความรู้ ความเข้าใจ วิธีการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ อัตราค่าบริการ และค่าใช้จ่ายตามกฎหมายกำหนด

๒. ดำเนินการจัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมคนหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ เพื่อให้คนหางานทราบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการไปทำงานต่างประเทศ เช่น แหล่งสมัครงาน การจัดเตรียมเอกสาร การทดสอบฝีมือ การตรวจสุขภาพ แหล่งกู้เงิน ทำให้คนหางานไม่ต้องพึ่งสาย นายหน้าเถื่อน โดยเน้นหนักในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

๓. ประสานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอให้เข้มงวดในการตรวจสอบการเดินทางออกไปทำงานต่างประเทศของคนหางาน ซึ่งไม่ผ่านด่านตรวจของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยหากพบผู้ที่มีพฤติการณ์น่าสงสัยขอให้แจ้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมทราบ เพื่อทำการสอบสวนและระงับการเดินทางทันที

ในระยะยาว หากการปรับปรุงระบบการบริหารงานดังกล่าว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้แล้ว
จึงจะดำเนินการจัดตั้งองค์กรธุรกิจหรือบรรษัทกลาง โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่และมี
ธนาคารหรือสถาบันการเงินร่วมลงทุน ซึ่งจะให้มีสิทธิพิเศษในการดำเนินการ โดยจะต้องมีการกระจายหุ้น
ให้ประชาชนอย่างทั่วถึง